علیزاده بیرجندی، زهرا؛ جان بزرگی ، مسعود؛ رسول‌زاده طباطبایی؛ سید کاظم ، فتحی؛ آشتیانی، علی (۱۴۰۰). بررسی ساختار عاملی، اعتبار و روایی فرم فارسی مقیاس تمایل به خودکشی بر اساس نظریه بین فردی خودکشی (IPTS) در دانشجویان ایرانی. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۱۱* (۱)، ۱۱۴-۱۰۱.
DOI:10.22067/tpccp.2021.36567.0

بررسی ساختار عاملی، اعتبار و روایی فرم فارسی مقیاس تمایل به خودکشی بر اساس نظریه بین فردی خودکشی (IPTS) در دانشجویان ایرانی

زهرا علیزاده بیرجندی[۱]، مسعود جان بزرگی[۲]، سید کاظم رسول‌زاده طباطبایی[۳]، علی فتحی آشتیانی[۴]

تاریخ دریافت: ۹۸/۱۰/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۹/۲۴ نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: خودکشی یکی از علل اصلی مرگ‌ومیر در جهان است. با توجه به اهمیت شناسایی افراد در معرض خطر خودکشی، وجود ابزار سنجشی معتبر در این زمینه ضرورت دارد. هدف پژوهش حاضر بررسی ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس نیازهای بین فردی بر اساس نظریه بین فردی خودکشی در جمعیت دانشجویان ایرانی بود.

روش: فرم انگلیسی مقیاس نیازهای بین فردی ابتدا توسط متخصصین به فارسی ترجمه و دوباره به انگلیسی بازگردانده شد. نمونه این مطالعه شامل ۳۷۸ دانشجو از سه دانشگاه بود که از آنها خواسته شد بر پرسشنامه های پژوهش شامل مقیاس نیازهای بین فردی، پرسشنامه افکار خودکشی بک و مقیاس ناامیدی بک پاسخ بدهند. ویژگی های روانسجی مقیاس با استفاده از روش های همسانی درونی، باز آزمایی، روایی محتوایی، روایی سازه و روایی همگرا مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: ضریب آلفای کرونباخ برای همه‌ی خرده مقیاس‌ها و کل مقیاس در هر دو جنس و کل شرکت‌کنندگان از نظر روان‌سنجی مطلوب بوده و ساختار عاملی پرسشنامه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، نشان‌دهنده برازش قابل‌قبول ماده‌ها بوده است. همچنین الگوی ضرایب همبستگی بین خرده مقیاس‌ها و روایی همگرای پرسشنامه که با مقیاس افکار خودکشی بک و ناامیدی بک سنجیده شد، روایی مطلوب این مقیاس را نشان داد.

واژه های کلیدی: ساختار عاملی، تمایل به خودکشی، نظریه بین فردی خودکشی.

۱. دکتری روانشناسی بالینی، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران، (نویسنده مسئول)، zahra.alizadeh.83@gmail.com

۲. استاد، گروه روانشناسی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران، psychjan@gmail.com

۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد

۴. استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه بقیه‌الله، تهران، ایران

مقدمه

سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده است که رفتارهای خودکشی گرایانه یک مشکل سلامت عمومی در هر کشوری است (Wang et al., 2014). اصطلاحی که اخیراً وجود دارد رفتارهای مرتبط با خودکشی[1] است (قبلاً «خودکشی» نامیده می‌شد) که می‌تواند به صورت عقاید[2] (یعنی افکار)، روابط[3] و رفتارها[4] طبقه‌بندی شود. افکار و رفتارهای مرتبط با خودکشی به عنوان یک پیوستار مفهوم‌پردازی شده‌اند و در آن افرادی که افکار خودکشی را تجربه می‌کنند می‌توانند به سمت ایجاد یک نقشه[5] عملی پیش روند و سرانجام دست به اقدام به خودکشی بزنند (Littlewood, Kyle, Pratt, Peters, & Gooding, 2017). خودکشی جوانان از نگرانی‌های عمده و اساسی است و سومین دلیل مرگ در جوانان سنین ۱۵ تا ۲۴ سال محسوب می‌شود(Bauman, Toomey, & Walker, 2013) . میشل (Mitchell, 2015) اظهار می‌دارد که در فاصله سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۱۳ خودکشی یکی از سه دلیل عمده‌ی مرگ در دانشجویان بوده است. این پدیده در کشور ایران به‌خصوص در بین نوجوانان و جوانان، روند صعودی را طی می‌کند (Bauman et al., 2013). در ایران میزان بروز خودکشی ۶/۲ در صد هزار نفر است (در جمعیت عمومی) که گرچه نسبت به کشورهای غربی پایین‌تر است ولی بالاتر از کشورهای خاورمیانه است. نتایج طرح ملی سیمای زندگی؛ پژوهش گسترده‌ای که در سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ بر روی دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری اجرا شد؛ نشان داد که بین ۱۳/۲ تا ۱۶/۴ درصد دانشجویان تجربه افکار خودکشی داشته‌اند (Tarmian et al., 2018). با افزایش سریع نرخ خودکشی دانشجویان، نیاز به بهبود مداخلات بالینی و پیشگیرانه را در این حوزه، نشان می‌دهد و ضروری است تا در چارچوب نظریاتی که مبتنی بر شواهد تجربی از رفتار خودکشی هستند، اقدامات لازم صورت گیرند (Kleiman, Liu, & Riskind, 2014) نظریه‌های مختلف تلاش کرده‌اند توضیح دهند چرا افراد درگیر رفتارهای خودکشی می‌شوند (O'Connor & Nock, 2014) و به‌منظور توسعه برنامه‌های پیشگیری و شناسایی افراد در معرض خطر، راهبردهای ضروری در این حوزه پیشنهاد شده است. نظریه روان‌شناختی روابط بین فردی خودکشی[6]، با هدف ارائه یک مدل نظری از رفتار خودکشی طیف وسیعی از عوامل خطر را یکپارچه کرده است و پیش‌بینی‌های قابل آزمونی را از کسی که تمایل به خودکشی (یعنی افکار) دارد و از کسانی که به دنبال اقدام هستند، فراهم نموده است. این نظریه با

1. Suicidal Behavior
2. Ideations (Thoughts)
3. Communications,
4. Behaviors
5. Plan
6. The Interpersonal Theory of Suicide

ایجاد یک چشم‌انداز امیدوارکننده برای درک رفتار خودکشی و به دنبال آن تلاش‌هایی برای پیشگیری و درمان آن فراهم نموده است .(Van Orden, Smith, Chen, & Conwell, 2016)

این نظریه تاکنون شواهد پژوهشی تأییدکننده‌ای به دنبال داشته است (Joiner, 2005). در چارچوب این نظریه، سه ساختار برای رفتار خودکشی نقش محوری دارند که دو ساختار اول مربوط به تمایل به خودکشی[1] است که شامل تعلق کام نایافته[2] و سرباری ادراک شده[3] است و ساختار سوم مربوط به اقدام به خودکشی است که شامل توانمندی کسب شده[4] برای خودکشی می‌باشد. این نظریه همچنین روابط بین این ساختارها را در قالب یک مسیر علّی مشخص برای پیشرفت از سطح تمایل به خودکشی به سطح اقدام به خودکشی[5] (یعنی اقدام منجر به مرگ یا نزدیک به مرگ[6])، فراهم کرده است (Van Orden et al., 2010). تمایل به خودکشی یک حالت شناختی ـ هیجانی است که ناشی از عدم ارضای نیازهای بین فردی است اما تحت تأثیر عوامل درون فردی نیز قرار می‌گیرد. این حالت بر پایه دو حالت روان‌شناختی ایجاد می‌شود که شامل تعلق کام نایافته و سرباری ادراک شده می‌باشند. تعلق کام نایافته به احساسات تنهایی و انزوای اجتماعی اشاره دارد. این تجربه شامل دو عنصر، تنهایی (به عنوان مثال، «من احساس می‌کنم با دیگران ارتباطی ندارم») و عدم روابط مراقبتی تقابلی (به عنوان مثال «من هیچ کس را حمایت نکرده‌ام و کسی هم نبوده است که مرا حمایت کند») می‌باشد. این تجربه به‌عنوان یک حالت شناختی عاطفی پویا مشاهده می‌شود که تحت تأثیر عوامل بین فردی و درون فردی مانند داشتن تعارضات خانوادگی، تنها زندگی کردن، حمایت اجتماعی کم، مستعد برداشت طرد از رفتار دیگران قرار دارد و سرباری ادراک شده به ادراک بی‌کفایتی و سربار دیگران بودن اشاره می‌کند. این حالت، ادراک «اگر من بمیرم دیگران راحت‌تر خواهند بود» را منعکس می‌کند (Podlogar, Žiberna, Poštuvan, & Kerr, 2017).

به عبارت دیگر به این دیدگاه اشاره دارد که وجود فرد باری است بر دوستان، اعضای خانواده و یا جامعه و شامل دو عنصر، نفرت از خود (به عنوان مثال، «من از خودم متنفرم») و احساس بدهکاری (به‌عنوان مثال، «برای دیگران مرگ من بیشتر از زندگی‌ام می‌ارزد»)؛ مانند تعلق کام نایافته، سرباری ادراک شده نیز به‌عنوان یک حالت شناختی عاطفی پویا، در نظر گرفته شده است که تحت تأثیر عوامل خطری همچون بی‌خانمانی، بیکاری، بیماری جسمی و احساس خود نا ارزشمندی و ناخواسته بودن است (Van Orden et

1. Suicidal Desire
2. Thwarted Belongingness (TB)
3. Perceived Burdensomeness (PB)
4. Acquired Capability
5. Suicide Attempt
6. Lethal or Near-Lethal Attempts

al., 2010؛ بنابراین، وضعیت روانی خاصی با حضور همزمان تعلق کام نایافته، سرباری ادراک شده و ناامیدی در ارتباطات بین فردی فرد، یک علت زمینه‌ای و کافی برای تمایل به خودکشی است. تبدیل تمایل فعالانه به خودکشی به قصد خودکشی تنها با حضور سومین ساختار دیگر نتیجه می‌شود: استعداد اکتساب شده که به توانایی یک فرد اشاره می‌کند که بر میل فطری صیانت از خود غلبه می‌کند و در رفتارهای خود آسیب‌رسان منجر به مرگ درگیر می‌شود(Joiner, 2005) . جوینر و همکاران (Joiner et al., 2009) پرسشنامه نیازهای بین فردی (INQ)[1] را برای ارزیابی تعلق کام نایافته و سرباری ادراک شده ایجاد کردند که سازه تمایل به خودکشی را می‌سنجد و به‌طور گسترده‌ای مورد پژوهش قرار گرفته است (Christensen, Batterham, Mackinnon, Donker, & Soubelet, 2014).

در پژوهش‌های مربوط به بزرگ‌سالان، بین هردو سازه با افکار خودکشی همبستگی وجود دارد (Marty, Segal, Coolidge, & Klebe, 2012). اگرچه سازه‌ها با افسردگی همبستگی دارند (Kleiman et al., 2014) اما افکار خودکشی را فراتر از شاخص‌های افسردگی، پیش‌بینی می‌کنند (Joiner Jr et al., 2009) و بنابراین در کاربرد پیش‌پراکندگی، منحصربه‌فرد هستند.

پژوهش‌های بسیاری نشان داده‌اند که اگر هر دوی این حالات روان‌شناختی توصیف شده حاضر باشند، تمایل خودکشی فعال (در مقابل افکار منفعلانه) ایجاد می‌شود (Christensen et al., 2014). پژوهشگران در نمونه‌های بزرگ‌سال غیر بالینی (Anestis, Soberay, Gutierrez, Hernández, & Joiner, 2014) و همچنین افراد مسن (Cukrowicz, Cheavens, Van Orden, Ragain, & Cook, 2011) و در نوجوانان بستری (Hill et al., 2015) به اعتبار یابی این ابزار پرداخته‌اند و شناسایی تمایز عوامل TB و PB را مورد حمایت قرار داده‌اند (Kleiman et al., 2014).

با توجه به آنچه گفته شد و با هدف شناسایی و ارزیابی دانشجویان در معرض خطر، هدف از پژوهش حاضر ترجمه پرسشنامه INQ به زبان فارسی و بررسی خصیصه‌های روان‌سنجی نسخه اعتبار یابی شده (INQ-15) در نمونه‌ای از دانشجویان ایرانی تحت ارزیابی خطر خودکشی است. انتظار این است که یافته‌ها، ادبیات پژوهشی درباره ارتباط میان فرهنگی و تحولی TB و PB روی خطر خودکشی را گسترش دهد. به علاوه ما به دنبال تطابق و اساس تجربی برای استفاده بیشتر از INQ در اقدامات ارزیابی و پیشگیری از خودکشی در جوانان ایرانی خواهیم بود.

1. Interpersonal Need Questionnaire (INQ)

روش پژوهش

طرح پژوهش

پژوهش حاضر با توجه به بررسی خصوصیات روان‌سنجی یک ابزار و روش گردآوری داده‌ها، به طرح‌های توصیفی و از نوع همبستگی تعلق دارد.

شرکت‌کنندگان

جامعه‌ی آماری پژوهش، تمام دانشجویان ۱۸ تا ۳۰ ساله مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه‌های غیردولتی امام رضا (ع) و حکمت رضوی و همچنین مراجعه‌کنندگان به مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه فردوسی شهر مشهد که در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند شامل شد. با توجه به نوع مطالعه‌ی پژوهش که از نوع همبستگی می‌باشد و تعداد سؤالات پرسشنامه، تعداد حجم نمونه‌ی لازم برای گردآوری داده‌ها، ۴۰۰ نفر برآورد شد (Hooman, 2001) . به طوری که بر اساس هماهنگی صورت گرفته با آموزش دانشگاه و پذیرش مرکز مشاوره، به شیوه‌ی در دسترس پرسشنامه‌ها بین دانشجویان توزیع شدند و افراد به پرسشنامه‌های پژوهش پاسخ دادند. سپس با کنار گذاشتن پرسشنامه های مخدوش، ۳۷۸ نفر وارد تحلیل شدند.

ابزار

پرسشنامه نیازهای بین فردی: توسط جوینر و همکاران (Joiner et al., 2009) اجرا شد. این مقیاس به سنجش تمایل به خودکشی می‌پردازد. سازه تمایل به خودکشی هشت آیتم احساس تعلق کام نایافته و هفت آیتم سرباری ادراک شده را می‌سنجند. گویه‌ها روی یک مقیاس لیکرتی ۷ نمره‌ای علامت‌گذاری می‌شوند. نمرات به این صورت کدگذاری می‌شود که نمرات بالاتر سطوح بالاتری از احساس تعلق کام نایافته و سرباری ادراک شده را نشان می‌دهند (Van Orden, Witte, Gordon, Bender, & Joiner, 2008).

در پژوهش ون اردن و همکاران (Van Orden, Cukrowicz, Witte, & Joinerr, 2012)ضریب‌های ثبات درونی قابل مقایسه برای آیتم‌های احساس تعلق کام نایافته (آلفا =۰/۸۵) و آیتم‌های سرباری ادراک شده (آلفا = ۰/۸۹) محاسبه شد. همچنین روایی سازه داده‌ها قابل‌قبول بودند (مثل احساس تعلق کام نایافته بیشتر از سرباری ادراک شده با یک سازه بین فردی وابسته به نظریه‌ای یعنی تنهایی همبستگی داشت).

پرسشنامه افکار خودکشی بک[1] **(BSSI):** این مقیاس در سال ۱۹۸۴ توسط بک و همکاران (Beck & Steer, 1984) طراحی شد که حاوی ۱۹ پرسش سه گزینه‌ای است که برای آشکارسازی، سنجش نگرش

1. Beck Suicide Inventory

و برنامه‌ریزی برای اقدام به خودکشی و عوامل تشکیل‌دهنده آن مانند آرزوی مرگ، تمایل به خودکشی فعال و غیرفعال، مدت و فراوانی افکار خودکشی، میزان کنترل خود، عوامل بازدارنده و آمادگی فرد برای اقدام به خودکشی ساخته‌شده است. پرسش‌ها دارای سه گزینه «هیچ»، «تا اندازه‌ای زیاد» و «زیاد» هستند. در مجموع نمرات مقیاس از ۰ تا ۳۸ در نوسان خواهد بود. این مقیاس شامل 19 پرسش است که هر پرسش از صفر تا دو نمره‌دهی می‌شود؛ بنابراین، جمع نمرات از صفر تا 38 متغیر است. همبستگی درونی این آزمون ۰/۸۹ و پایایی بین آزماینده آن ۰/۸۳ می‌باشد. روایی هم‌زمان مقیاس افکار خودکشی بک با پرسش‌نامه سلامت عمومی برابر با ۰/۷۶ و اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۵ برآورد شده است (Danitz, 2001). در ایران نیز در پژوهش انیسی و همکاران (۲۰۰۵) اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ و پایایی با روش دو نیمه کردن ۰/۷۵ به دست آمد.

مقیاس ناامیدی بک[1] **(BHS)**: یک مقیاس خود گزارشی مشتمل بر بیست جمله است که میزان منفی گرایی و بدبینی پاسخ‌دهندگان را درباره آینده می‌سنجد. پاسخ به مواد این مقیاس به شکل درست- غلط بوده و مجموع نمرات این مقیاس در دامنه‌ی ۰-۲۰ قرار دارد که امتیاز بالا نشانه شدت بیشتر ناامیدی است. تحقیقات نشان داده است که نمرات به‌دست آمده در این مقیاس با شدت و فراوانی ذهنیت خودکشی و میل خودکشی در ارتباط است. در ایران همسانی درونی آزمون با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/ ۷۹ برآورد شده است و نیز با استفاده از روش تحلیل عاملی پنج عامل ۱- یاس در دستیابی به خواسته‌ها ۲- نومیدی در مورد آینده ۳- نگرش نسبت به آینده ۴- دورنمای زندگی و ۵- اعتماد به آینده استخراج گردیده است که این ۵ عامل بر روی‌هم ۴۸/۹ درصد از کل واریانس را تبیین می‌کند (Dejkam, 2001).

یافته‌ها

برای بررسی خصوصیات روان‌سنجی فرم فارسی پرسشنامه نیازهای بین فردی، روایی و اعتبار این ابزار با روش‌های مختلفی مورد ارزیابی قرار گرفت. بر اساس داده‌های حاصل از پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی، از بین ۳۷۸ دانشجویی که به‌عنوان نمونه در این پژوهش شرکت داشتند، ۶۰ نفر مرد (۱۵/۵ درصد) و ۳۱۸ نفر زن (۸۲/۲ درصد) بودند. از جهت مقطع تحصیلی، ۳۵۳ نفر دانشجوی لیسانس (۹۱/۲ درصد) و ۱۹ نفر دانشجوی فوق‌لیسانس (۴/۹ درصد) بودند. از نظر وضعیت تأهل نیز، ۲۸۷ نفر مجرد (۷۴/۲ درصد) و ۹۱ نفر متأهل (۲۳/۵ درصد) و ۵ نفر مطلقه (۱/۳ درصد) بودند. همچنین بر اساس این اطلاعات، میانگین و

1. Beck Hopelessness Scale

انحراف معیار سن این دانشجویان به ترتیب ۲۱/۴۱ و ۵/۱۸ بود. لازم به ذکر است به دلیل اینکه برخی اعضای نمونه، اطلاعات جمعیت شناختی خود را در پرسشنامه ارائه نداده بودند برای هر متغیر مجموع درصد افراد در طبقات مختلف به ۱۰۰ نرسیده است. جهت بررسی روایی پرسشنامه از روایی محتوایی، روایی سازه و روایی همگرا استفاده شد.

الف) روایی محتوا: نوعی از روایی است که معمولاً برای بررسی ارتباط سؤالات با هدف ابزار اندازه‌گیری به کار برده می‌شود. روایی محتوایی یک ابزار، معمولاً توسط افراد متخصص در زمینه موضوع مورد مطالعه تعیین می‌شود؛ بنابراین، برای بررسی روایی محتوا، مقیاس نیازهای بین فردی در اختیار دو روانشناس قرار گرفت و میزان ارتباط هر یک از سؤالات پرسشنامه با هدف سنجش، در یک مقیاس ۴ درجه لیکرت مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد هر دو نفر آن‌ها درباره اینکه سؤال‌های ابزار نشان دهنده خصوصیات مورد سنجش هستند، اتفاق نظر داشتند و بررسی نظرات آنان با استفاده از همبستگی اسپیرمن ضریب ۰/۹ به دست آمد ($p < ۰/۰۱$).

ب) روایی سازه: بیانگر آن است که یک ابزار تا چه حد یک سازه را – که مبنای نظری دارد – می‌سنجد. برای بررسی روایی سازه روش‌های متعددی وجود دارد. یکی از این روش‌ها اعتبار عاملی می‌باشد که صورتی از روایی سازه است و از طریق تحلیل عاملی انجام می‌شود. به منظور بررسی میزان برازش ساختار عاملی نسخه فارسی پرسشنامه نیازهای بین فردی با مقیاس اصلی از تحلیل عاملی تأییدی با روش حداکثر درست‌نمایی[1] در سطح ماتریس واریانس کوواریانس استفاده شد. برازندگی الگو بر اساس شاخص مجذور خی، شاخص برازندگی تطبیقی[2] (CFI)، شاخص هنجار شده‌ی برازندگی[3] (NFI)، شاخص برازندگی نسبی[4] (RFI)، ریشه‌ی خطای میانگین مجذورات تقریب[5] (RMSEA)، شاخص نیکویی برازش[6] (GFI) و ملاک اطلاعات آکایکی[7] (AIC) مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن‌ها در جدول ۱ مشاهده می‌شود.

جدول ۱: شاخص‌های برازش تحلیل عامل تأییدی فرم فارسی پرسشنامه نیازهای بین فردی

χ^2/df	CFI	NFI	RFI	GFI	REMSEA	AIC
۳/۶۵	۰/۹۷	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۰۸	۳۷۵/۴۵

1. Maximum Likelihood Method
2. Comparative Fit Index
3. Normed Fit Index
4. Relative Fit Index
5. Root Mean Square Error of Approximation
6. Goodness of Fit Index
7. Akaike Information Criterion

شاخص‌های برازندگی تطبیقی (CFI)، برازندگی هنجار شده (NFI)، برازندگی نسبی (RFI) و نیکویی برازش (GFI) هر چقدر نزدیک به یک باشد بیانگر برازش خوب مقیاس می‌باشد. هر چند برای بررسی نیکویی برازش معمولاً از شاخص مجذور خی استفاده می‌شود، ولی مجذور خی با افزایش حجم نمونه و درجه‌ی آزادی افزایش می‌یابد. به همین خاطر هو و بنتلر (Hu & Bentler, 1999) استفاده از شاخص ریشه‌ی خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) را توصیه نموده‌اند. به اعتقاد شرمیله/انگل و همکاران (Schermelleh-Engel, Moosbrugger, & Müller, 2003) مقادیر ریشه‌ی خطای میانگین مجذورات تقریب (RMSEA) بین ۰ تا ۰/۰۵ بیانگر برازش خوب و ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ بیانگر برازش قابل‌قبول می‌باشد؛ بنابراین، با توجه به اعداد جدول ۱ می‌توان گفت که الگوی تأییدی از برازش قابل‌قبولی برخوردار می‌باشد. در جدول ۲ نتایج بارهای عاملی تحلیل عاملی تأییدی ارائه شده است. ماتریس بارهای عاملی موجود در جدول ۲ نشان می‌دهد که به‌جز یک مورد، تمام بارهای عاملی استخراج شده بالاتر از ۰/۴۰ می‌باشند؛ با این وجود تمامی این بارهای عاملی از لحاظ آماری معنادار می‌باشند و بنابراین توزیع ماده‌ها در خرده مقیاس‌ها با پرسشنامه اصلی منطبق است.

جدول ۲: بارهای عاملی سؤالات در الگوی دو عاملی پرسشنامه نیازهای بین فردی

خرده مقیاس	سؤال	بار عاملی	مقدار t
سرباری ادراک شده	۱	۰/۸۳	*۱۸/۸۷
	۲	۰/۸۸	*۲۰/۹۳
	۳	۰/۷۷	*۱۷/۴۳
	۴	۰/۷۶	*۱۷/۱۱
	۵	۰/۷۸	*۱۷/۴۴
	۶	۰/۷۳	*۱۶/۰۵
تعلق کام نایافته	۷	۰/۴۸	*۹/۵۰
	۸	۰/۶۱	*۱۲/۵۵
	۹	۰/۳۱	*۵/۷۶
	۱۰	۰/۵۸	*۱۱/۷۶
	۱۱	۰/۴۹	*۹/۸۵
	۱۲	۰/۵۰	*۹/۹۸

	۱۳	۰/۷۵	*۱۶/۵۷
	۱۴	۰/۸۳	*۱۹/۱۷
	۱۵	۰/۷۷	*۱۷/۲۰

ج) روایی همگرا: روایی همگرا نوعی از روایی است که با محاسبه همبستگی بین نمره‌های یک آزمون با آزمون دیگری که دارای روایی بوده و برای اندازه‌گیری آن سازه ساخته شده است، به دست می‌آید. اگر همبستگی بین دو آزمون بالا باشد، نشان می‌دهد که دو آزمون سازه واحدی را می‌سنجند (karami, 2008). در این پژوهش جهت تعیین روایی همگرای پرسشنامه نیازهای بین فردی که نمره کل آن تمایل به خودکشی را می‌سنجد، از پرسشنامه خودکشی بک و ناامیدی بک استفاده شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد نمرات پرسشنامه نیازهای بین فردی با نمره پرسشنامه خودکشی بک ($r=۰/۴۵$, $p<۰/۰۰۱$) و ناامیدی بک ($r=۰/۴۷$ $p<۰/۰۰۱$) رابطه مثبت و معناداری دارد. مثبت بودن این ضرایب همبستگی، حاکی از روایی همگرای پرسشنامه نیازهای بین فردی می‌باشد.

در فرایند بررسی اعتبار پرسشنامه نیازهای بین فردی از روش همسانی درونی و روش باز آزمایی استفاده شد که نتایج آن‌ها در ذیل آمده است.

الف) همسانی درونی: به‌منظور احراز اعتبار پرسشنامه نیازهای بین فردی از روش همسانی درونی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج مندرج در جدول ۳ نشان می‌دهد ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس سرباری ادراک شده و تعلق کام نایافته به ترتیب ۰/۹۱ و ۰/۸۴ و همچنین برای کل پرسشنامه ۰/۸۹ به دست آمده است؛ بنابراین، ضرایب آلفای کرونباخ به دست آمده بالاتر از ۰/۷ هستند و از جهت روان‌سنجی مطلوب است و بیانگر همسانی درونی مقیاس می‌باشند.

جدول ۳: ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه نیازهای بین فردی

متغیر	تعداد آیتم	آلفای کرونباخ
سرباری ادراک شده	۶	۰/۹۱
تعلق کام نایافته	۹	۰/۸۴
کل	۱۵	۰/۸۹

ب) اعتبار باز آزمایی: این روش عبارت است از ارائه یک آزمون بیش از یک بار در یک گروه آزمودنی تحت شرایط یکسان. برای محاسبه ضریب قابلیت اعتماد با این روش، ابتدا ابزار اندازه‌گیری بر

روی یک گروه آزمودنی اجرا شده و سپس در فاصله زمانی کوتاهی دوباره در همان شرایط، آزمون بر روی همان گروه اجرا می‌شود. برای تعیین ضریب اعتبار باز آزمایی، پرسشنامه نیازهای بین فردی مجدداً ۲ هفته بعد در مورد ۳۱ نفر از آزمودنی‌ها که در مرحله اول پژوهش شرکت داشتند، اجرا شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون برای دو نوبت اندازه‌گیری در جدول ۴ نشان می‌دهد این ضرایب برای هر دو خرده مقیاس و همچنین نمره کل پرسشنامه معنادار می‌باشند؛ بنابراین، پرسشنامه دارای اعتبار باز آزمایی قابل‌قبولی می‌باشد.

جدول ۴: ضرایب باز آزمایی برای پرسشنامه نیازهای بین فردی

متغیر	ضرایب باز آزمایی
سرباری ادراک شده	۰/۵۴***
تعلق کام نایافته	۰/۸۷***
کل	۰/۸۳***

***$p < ۰/۰۰۱$

نتیجه

خودکشی یکی از علل اصلی مرگ‌ومیر در جهان است؛ بنابراین، یکی از چالش‌های موجود در تحقیقات سلامت روان این است که برای پیش‌بینی و پیشگیری از وقوع رفتارهای خودکشی به فهم چگونگی ایجاد آن، پرداخته شود. با توجه به اهمیت شناسایی افراد در معرض خطر و ضرورت فراهم ساختن ابزار معتبر در این زمینه، پژوهش حاضر با هدف بررسی خصوصیات روان‌سنجی مقیاس نیازهای بین فردی (INQ) بر اساس نظریه بین فردی خودکشی (IPTS) به بررسی ساختار عاملی، اعتبار و روایی آن در جمعیت دانشجویان ایرانی پرداخت. برای بررسی اعتبار پرسشنامه نیازهای بین فردی (INQ) از روش همسانی درونی و باز آزمایی استفاده شد که یافته‌ها نشان داد همسانی درونی ضرایب آلفای کرونباخ برای تمام خرده مقیاس‌ها در هر دو جنس از نظر روان‌سنجی قابل‌قبول است و این نتیجه با پژوهش‌های انیستیس و همکاران (Anestis et al., 2014)؛ دی شانگ و همکاران (DeShong, Tucker, O'Keefe, Mullins-Sweatt, & Wingate, 2015) ؛ فریدنتال، لامیس، عثمان، کاهلو و گوئیتزر (Freedenthal, Lamis, Osman, Kahlo, & Gutierrez, 2011) ؛ جوینر و همکاران (Joiner Jr et al., 2009) کلیمن و همکاران (Kleiman et al., 2014)؛ پلوسکونکا و سرواتی سیب، (Ploskonka & Servaty-Seib, 2015) ون اردن و همکاران (Van Orden et al., 2008)؛ پدولوگار و همکاران(Podlogar et al., 2017) همسو است. برای تعیین ضریب

اعتبار باز آزمایی، مقیاس نیازهای بین فردی مجدداً ۲ هفته بعد بر روی ۳۱ نفر از آزمودنی‌ها که در مرحله اول پژوهش شرکت داشتند، اجرا شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون برای دو نوبت اندازه‌گیری نشان داد که این پرسشنامه دارای اعتبار باز آزمایی مطلوبی است. این نتایج نشانگر این است که پرسشنامه نیازهای بین فردی، ابزار مناسب و معتبری برای سنجش تمایل به خودکشی در جوانان ایرانی می‌باشد. همچنین در این پژوهش، بررسی روایی این ابزار با استفاده از روایی محتوایی، سازه و همگرا انجام شد. از سوی دیگر برای بررسی میزان برازش ساختار عاملی فرم فارسی پرسشنامه نیازهای بین فردی با مقیاس اصلی از تحلیل عاملی تأییدی با روش حداکثر درست‌نمایی در سطح ماتریس واریانس کوواریانس استفاده شد که مقادیر ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ حاکی از برازش مطلوب این مقیاس بود؛ بنابراین، می‌توان گفت که الگوی تأییدی برازش قابل‌قبولی را نشان می‌دهد. همچنین ماتریس بارهای عاملی موجود نشان داد که توزیع بارهای عاملی استخراج شده بالاتر از ۰/۴ ماده‌ها در خرده مقیاس‌ها با آزمون اصلی منطبق است. این نتیجه همسو با پژوهش پدولوگار و همکاران (Podlogar et al., 2017) می‌باشد؛ بنابراین، نتایج موجود نشان می‌دهد که این پرسشنامه با پیشینه‌ی نظری معتبر خود، می‌تواند در جمعیت‌های مختلف قابل استفاده باشد. در این پژوهش جهت تعیین روایی همگرا از پرسشنامه خودکشی بک و ناامیدی بک استفاده شد. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد بین نمرات پرسشنامه نیازهای بین فردی با نمره پرسشنامه خودکشی بک رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. مثبت بودن این ضرایب همبستگی، نشان دهنده روایی همگرای قابل‌قبول این پرسشنامه می‌باشد که نتایج آن همسو با پژوهش‌های انیستیس و همکاران (Anestis et al., 2014)؛ دی شانگ و همکاران (DeShong et al., 2015)؛ فریدنتال همکاران (Freedenthal et al., 2011) ؛ جوینر و همکاران (Joiner Jr et al., 2009) کلیمن و همکاران(Kleiman et al., 2014) ؛ پلوسکونکا و سرواتی سیب (Ploskonka & Servaty-Seib, 2015)ون اردن و همکاران (Van Orden et al., 2008) ؛ پدولوگار و همکاران (Podlogar et al., 2017) می‌باشد.

نتایج حاصل از یافته‌های این پژوهش و ضرایب اعتبار و روایی مطلوب پرسشنامه‌ی نیازهای بین فردی (INQ) نشان می‌دهد که این ابزار در جامعه‌ی ایران روایی مناسبی دارد. همچنین سهولت در اجرا و کوتاه بودن فرم، پژوهشگران را قادر می‌سازد تا بتوانند برای ارزیابی، تشخیص و درمان خودکشی، همچنین در گستره‌ی پژوهش در این زمینه، استفاده‌ی وسیعی از این مقیاس داشته باشند.

محدودیت این پژوهش این بود که برای سنجش تمایل به خودکشی، پرسشنامه‌های خود گزارشی مورد استفاده قرار گرفت. با توجه به اینکه در اجرای این پرسشنامه، امکان خطای سهوی یا عمدی در کمتر

یا بیشتر گزارش کردن افکار خودکشی وجود دارد، بهتراست در پژوهش‌های آینده با در نظر گرفتن این موضوع، از روش‌های ارزیابی دیگری مانند مصاحبه یا حتی مشاهده در بررسی رابطه‌ی بین تمایل به خودکشی با افسردگی یا ناامیدی استفاده کرد.

محدودیت دیگر این بود که روایی همگرا فقط از طریق پرسشنامه‌های افکار خودکشی و ناامیدی بک به جای ابزارهای مناسب دیگری مانند تنهایی یا حمایت اجتماعی ادراک شده استفاده شد. همچنین روایی واگرا مورد بررسی قرار نگرفت.

References

Anestis, M. D., Soberay, K. A., Gutierrez, P. M., Hernández, T. D., & Joiner, T. E. (2014). Reconsidering the link between impulsivity and suicidal behavior. *Personality and social psychology review, 18*(4), 366-386.

Bauman, S., Toomey, R. B., & Walker, J. L. (2013). Associations among bullying, cyberbullying, and suicide in high school students. *Journal of adolescence, 36*(2), 341-350.

Beck, A. T., & Steer, R. A. (1984). Internal consistencies of the original and revised Beck Depression Inventory. *Journal of Clinical Psychology, 40*(6), 1365-1367.

Christensen, H., Batterham, P. J., Mackinnon, A. J., Donker, T., & Soubelet, A. (2014). Predictors of the risk factors for suicide identified by the interpersonal-psychological theory of suicidal behaviour. *Psychiatry research, 219*(2), 290-297.

Cukrowicz, K. C., Cheavens, J. S., Van Orden, K. A., Ragain, R. M., & Cook, R. L. (2011). Perceived burdensomeness and suicide ideation in older adults. *Psychology and aging, 26*(2), 331-338.

Danitz, M. (2001). Suicide an unnecessary death. *London: UK, 114*.

Dejkam, N. (2001). *Adaptation and standardization of the frustration scale for Azad University students.* (1), Azad university, Tehran.   (65).(In Persian)

DeShong, H. L., Tucker, R. P., O'Keefe, V. M., Mullins-Sweatt, S. N., & Wingate, L. R. (2015). Five factor model traits as a predictor of suicide ideation and interpersonal suicide risk in a college sample. *Psychiatry research, 226*(1), 217-223.

Freedenthal, S., Lamis, D. A., Osman, A., Kahlo, D., & Gutierrez, P. M. (2011). Evaluation of the psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire-12 in samples of men and women. *Journal of Clinical Psychology, 67*(6), 609-623.

Hill, R. M., Rey, Y., Marin, C. E., Sharp, C., Green, K. L., & Pettit, J. W. (2015). Evaluating the Interpersonal Needs Questionnaire: Comparison of the reliability, factor structure, and predictive validity across five versions. *Suicide and Life-Threatening Behavior, 45*(3), 302-314.

Hooman, H. A. (2001). Multivariate data analysis in behavioral research. *Tehran: Parsa Pub*.(In Persian)

Hu, L. t., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural equation modeling: a multidisciplinary journal, 6*(1), 1-55.

Joiner Jr, T. E., Van Orden, K. A., Witte, T. K., Selby, E. A., Ribeiro, J. D., Lewis, R., &

Rudd, M. D. (2009). Main predictions of the interpersonal–psychological theory of suicidal behavior: Empirical tests in two samples of young adults. *Journal of abnormal psychology, 118*(3), 634-646.

Joiner, T. E. (2005). *Why people die by suicide*: Harvard University Press.

Kleiman, E. M., Liu, R. T., & Riskind, J. H. (2014). Integrating the interpersonal psychological theory of suicide into the depression/suicidal ideation relationship: A short-term prospective study. *Behavior Therapy, 45*(2), 212-221.

Littlewood, D., Kyle, S., Pratt, D., Peters, S., & Gooding, P. (2017). Examining the role of psychological factors in the relationship between sleep problems and suicide. *Clinical psychology review, 54*, 1-16.

Marty, M. A., Segal, D. L., Coolidge, F. L., & Klebe, K. J. (2012). Analysis of the psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire (INQ) among community-dwelling older adults. *Journal of Clinical Psychology, 68*(9), 1008-1018.

Mitchell, J. (2015). College Students' Knowledge of Suicide Risk Factors and Prevention Strategies.

O'Connor, R. C., & Nock, M. K. (2014). The psychology of suicidal behaviour. *The Lancet Psychiatry, 1*(1), 73-85.

Ploskonka, R. A., & Servaty-Seib, H. L. (2015). Belongingness and suicidal ideation in college students. *Journal of American college health, 63*(2), 81-87.

Podlogar, T., Žiberna, J., Poštuvan, V., & CR Kerr, D. (2017). Belongingness and burdensomeness in adolescents: Slovene translation and validation of the Interpersonal Needs Questionnaire. *Suicide and Life-Threatening Behavior, 47*(3), 336-352.

Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of psychological research online, 8*(2), 23-74.

Tarmian, F., Yaghoubi, H., Piravi, H; Zafar, M. (2018). Comprehensive program of prevention and intervention in suicide behavior in academic settings. *Youth Affairs Organization. Office of Counseling and Mental Health, 3*.(In Persian)

Van Orden, K. A., Cukrowicz, K. C., Witte, T. K., & Joiner Jr, T. E. (2012). Thwarted belongingness and perceived burdensomeness: construct validity and psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire. *Psychological assessment, 24*(1), 197-215.

Van Orden, K. A., Smith, P. N., Chen, T., & Conwell, Y. (2016). A Case Controlled Examination of the Interpersonal Theory of Suicide in the Second Half of Life. *Arch Suicide Res, 20*(3), 323-335. doi:10.1080/13811118.2015.1025121

Van Orden, K. A., Witte, T. K., Cukrowicz, K. C., Braithwaite, S. R., Selby, E. A., & Joiner Jr, T. E. (2010). The interpersonal theory of suicide. *Psychological review, 117*(2), 575-600.

Van Orden, K. A., Witte, T. K., Gordon, K. H., Bender, T. W., & Joiner Jr, T. E. (2008). Suicidal desire and the capability for suicide: tests of the interpersonal-psychological theory of suicidal behavior among adults. *Journal of consulting and clinical psychology, 76*(1), 72-83.

Wang, L., He, C. Z., Yu, Y. M., Qiu, X. H., Yang, X. X., Qiao, Z. X., . . . Yang, Y. J. (2014). Associations between impulsivity, aggression, and suicide in Chinese college students. *BMC public health, 14*(1), 1-8.

The Factor Structure, Reliability, and Validity of the Persian Version of the Suicidal Desire Scale Based on Interpersonal Suicide Theory (IPTS) in Iranian Students

Zahra Alizadeh Birjandi*
Imam Reza International University, Mashhad. Iran
Massoud Janbarez
nstitute of Domain and University Research, Qom, Iran
Seyed Kazem Rasoulzadeh Tabatabai
Ferdowsi University of Mashhad
Ali Fathi Ashtiani
University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract:

Purpose: Suicide is one of the leading causes of death in the world. Given the importance of identifying at-risk individuals, it is necessary to have valid assessment tools. The aim of the present study, using an Iranian student population, was to investigates the factor structure and psychometric properties of the Interpersonal Needs Questionnaire (INQ) based on the Interpersonal Suicide Theory (IPTS).

Method: Using translation and back-translation method, the English version of INQ was translated into the Persian language. The sample consisted of 378 students from three universities who were asked to complete the research measures including INQ, Beck Suicide Inventory and Beck Hopelessness Scale. The psychometric properties were then assessed through internal consistency, test-retest, content validity, construct validity and convergent validity methods.

Findings: Cronbach's alpha values were favorable for all subscales and the whole scale in both genders and all participants. The factor structure of the scale, using confirmatory factor analysis, showed acceptable material fit. Moreover, the correlation coefficients between the subscales and convergent validity with Beck Suicide Inventory and Beck Hopelessness Scale demonstrated the validity of the scale.

Keywords: Factor Structure, Suicidal desire, Interpersonal Theory of Suicide

* . zahra.alizadeh.83@gmail.com